

БОЗАНО СРЕЩУ ФРАНЦИЯ

Решение на Европейския съд по правата на човека от 2 декември 1987 г.

ТЕКСТОВЕ ОТ КОНВЕНЦИЯТА: чл. 26; чл. 5, т. 1; чл. 18, чл. 5, т. 4; чл. 2 от Протокол N 4; чл. 50

Ключови думи и изрази: изчерпване на вътрешноправните средства за защита/ законно задържане/ ограничения за екстрадиране на лица/ свобода на личността/ предписано от закона/ сигурност на индивида/ злоупотреба с власт/ свобода на придвижване/ избор на местоживеене/ завеждане на дело/ справедливо удовлетворение

ЦИТИРАНИ ПРИМЕРИ ОТ СЪДЕБНАТА ПРАКТИКА:

De Wilde, Ooms and Versyp, 10 March 1972, Series A no. 14; Winterwerp, 24 October 1979, Series A no. 33; Deweer, 27 February 1980, Series A no. 35; Guzzardi, 6 November 1980, Series A no. 39; Foti and Others, 10 December 1982, Series A no. 56; De Jong, Baljet and van den Brink, 22 May 1984, Series A no. 77; Campbell and Fell, 28 June 1984, Series A no. 80; Barthold, 25 March 1985, Series A no. 90; Ashingdane, 28 May 1985, Series A no. 93; Glasenapp, 28 August 1986, Series A no. 104; Kosiek, 28 August 1986, Series A no. 105; Van Oosterwijck, 6 November 1980, Series A no. 40; Van Droogenbroeck, 24 June 1982, Series A no. 50

Европейският съд по правата на човека, който в съответствие с чл. 43 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (по-долу наричана "Конвенцията") и приложимите разпоредби от Правилата на Съда, заседава в отделение, съставено от следните съдии:

Г-н Р. Рюсдал, председател, г-н Ж. Кремона, г-н Ж. Пинйейро Фариня, г-н Л.-Е. Петити, сър Винсент Еванс, г-н Ш. Руссо, г-н Дж. Герзинг, както и г-н М.А. Ейсен, секретар, и г-н Х. Петцолд, заместник-секретар,

постанови следното решение, прието на 24 февруари 1989 г.:

ПРОЦЕДУРА

1. Настоящото дело е отнесено пред Съда от Европейската комисия по правата на човека (по-долу наричана "Комисията") на 14 март 1985 г. в тримесечния срок по чл. 32, т. 1 и чл. 47 от Конвенцията. Делото е образувано по жалба (N 9990/82) срещу Република Франция, подадена до Комисията на 30 март 1982 г. от г-н Лоренцо Бозано, италиански гражданин.

2. Предметът на искането е Съдът да постанови дали фактите по делото разкриват нарушение от страна на държавата-ответник на задълженията ѝ по чл. 5, т. 1.

3 - 10. *[В пунктове от 3 до 10 е описано производството пред Съда, по-конкретно размяната на меморандуми и други документи между страните, конституирането на отделението на Съда и имената на лицата, които представляват страните].*

ФАКТИТЕ

11. Жалбоподателят е италиански гражданин, роден през 1945 г. и понастоящем задържан в затвора в Порто Адзуро, остров Елба (Италия).

I. Наказателното производство в Италия

1. 12. *[През 1971 г. г-н Бозано е арестуван от италианската полиция и е обвинен в отвлечането и убийството на 13-годишно швейцарско момиче, Милена Сутер, в Генуа. Той е обвинен и в неприлично поведение, както и в опити за изнасилване на четири жени].*

13. На 15 юни 1973 г. [...] съдът в Генуа го осъжда на 2 години и 15 дни лишаване от свобода за престъпления по отношение на една от четирите жени (предварителното задържане се приспада от срока на изтърпяване на наказанието). Поради липса на доказателства г-н Бозано е оправдан по другите обвинения, по-специално за отвлечането на Милена Сутер и последиците от него, и съответно е освободен.

14. Прокуратурата протестира решението пред Апелативния съд в Генуа [...] *[Жалбоподателят не се явява пред Апелативния съд, който провежда няколко заседания]*. На 22 май 1975 г. апелативният съд постановява присъда в отсъствието на обвиняемия, с която г-н Бозано е осъден на доживотен затвор за престъпленията, свързани с Милена Сутер, и на четири години лишаване от свобода за другите престъпления; съдът приема, че липсват смекчаващи вината обстоятелства.

15. На 25 март 1976 г. Касационният съд отхвърля жалбата на г-н Бозано по правните аспекти на присъдата. На 30 март прокуратурата в Генуа издава постановление за отвеждане в затвора, а два дни по-късно италианската полиция разпраща международно постановление за арест.

II. Производството за екстрадиция във Франция

16. Г-н Бозано всъщност е избягал във Франция, като живее най-напред в Сит д'Азюр, а след това в Централна Франция. След известно време той приема самоличността (фалшива) Бруно Беллагати Висконти.

17. На 26 януари 1979 г. френската жандармерия го арестува при рутинна проверка в департамента Крьоз. В същия ден той е задържан под стража в затвора в Лимож (От-Виен), докато трае производството за екстрадиране. На г-н Бозано е връчен документ за задържането му, както и документите в подкрепа на искането за екстрадиция. Прокурорът към Апелативния съд го разпитва на основание чл. 13, ал. 2 от Закона за екстрадиране на чужденци от 10 март 1927 г. (по-долу "законът от 1927 г."). На 31 март Италия официално отправя до Франция искане за екстрадирането на г-н Бозано по силата на двустранен договор от 12 май 1870 година.

18. На 15 май 1979 г. наказателното отделение на Апелативния съд в Лимож, което е сезирано с делото на основание чл. 14 от закона от 1927 г., изслушва прокурора, адвоката на жалбоподателя и самия жалбоподател и се произнася против екстрадирането. То приема, че искането за екстрадиция е законосъобразно от гледна точка на договора от 1870 г. и закона от 1927 г., но че италианското производство в отсъствието на обвиняемия пред Апелативния съд в Генуа е несъвместимо с френския обществен ред, тъй като това производство позволява

дори за престъпления от общ характер (а не само за маловажни престъпления) да бъде постановена подлежаща на изпълнение присъда спрямо подсъдим, който не се е явил лично пред съда. Производството е лишено от състезателността, която е в основата на френския наказателен процес, и не съществува никакво задължение за повторно разглеждане на делото. По силата на чл. 17 от закона от 1927 г. това решение на френския съд е окончателно и задължително за френското правителство. Съответно правителството отказва да екстрадира жалбоподателя.

III. Наказателното производство във Франция

19. Г-н Бозано въпреки всичко остава в затвора в Лимож, тъй като във Франция е обвинен в измама, както и в подправяне на административни документи и използването им.

На 24 август 1979 г. съдия-следователят установява, че г-н Бозано изглежда е действал само като изпълнител, а не е планирал и ръковолил измамите, в които е обвинен; подробностите, които той е "предпочел да не разкрива", са свързани с обстоятелствата около началото на пребиваването му във Франция, а не с въпроси по същество; съществуват множество смекчаващи обстоятелства във връзка с изработването на фалшивите документи за самоличност; задържането на г-н Бозано в затвора вече не е нужно за установяване на истината и поради "особеното му административно положение" той трябва да бъде поставен под съдебен контрол. По тези съображения съдия-следователят разпорежда г-н Бозано да бъде освободен срещу гаранция от 15 000 франка и при определени условия.

Прокуратурата протестира разпореждането, но наказателното отделение на Апелативния съд в Лимож го потвърждава на 19 септември 1979 година. Шест дни преди това, въпреки несъгласието на прокуратурата, съдия-следователят е решил, че няма основания за задържането на г-н Бозано под стража.

20. Жалбоподателят е освободен незабавно. Той твърди, че на другия ден - 20 септември, е подал до префектурата на От-Виен молба да му се издаде разрешение за пребиваване. Префектурата отказва да му издаде документ, потвърждаващ че молбата е получена. Правителството твърди, че в официалните архиви няма следи от тази молба, но не отрича, че тя е била подадена. Във всеки случай на 27 септември адвокатът на г-н Бозано в Лимож пише до префекта в подкрепа на искането на клиента си. [...]

21. На 26 октомври 1979 г. съдия-следователят издава разпореждане за оттегляне на обвинението в измама, разпореждане за прекратяване на съдебния контрол и разпореждане за предаване на жалбоподателя на съд пред наказателния съд в Лимож по обвинения в подправяне на административни документи и използване на фалшиви документи за самоличност (в нарушение на чл. 153 и чл. 261 от Наказателния кодекс).

IV. Оспорваното депортиране и неговите последици

22. Фактите, изложени в пунктове 23, 25 и 26 по-долу, се основават главно върху информация и документи, предоставени на Комисията и на Съда от адвокатите на г-н Бозано. Правителството не оспорва официално тяхната точност, но изразява резерви по един или два въпроса; правителството обаче признава, че не е сигурно и не може да представи доказателства за противното.

23. Вечерта на 26 октомври 1979 г., около 20.30 ч. трима полицаи в цивилни дрехи, поне един от които е въоръжен, спират г-н Бозано, който се връща вкъщи след среща с адвокатата си в Лимож, и му заповядват да ги последва. Когато той започва да протестира, полицаите го хващат и насилва го заставят да се качи в кола без специално обозначение. Поставени са му белезници и той е откаран в полицейския участък в Лимож. Скоро след това там пристигат четирима други мъже. Те заявяват, че са дошли специално от Париж и му връчват заповед за депортиране (без да му дадат препис).

24. Тази заповед е издадена един месец по-рано - на 17 септември 1979 г., от министъра на вътрешните работи по искане на префекта на От-Виен и е подписана от директора за разпорежданията. Тя гласи:

"Министърът на вътрешните работи, като има предвид чл. 23 от Наредбата за условията за влизане и пребиваване на чужденци от 2 ноември 1945 г., като има пред вид Указа от 18 март 1946 г., като има пред вид информацията, получена относно Лоренцо БОЗАНУ, роден на 3 октомври 1945 г. в Генуа (Италия); като намира, че присъствието на посочения чужденец на френска територия може да застраши обществения ред,

С настоящата заповед нарежда: 1. посоченото лице да напусне територията на Франция; 2. префектите да изпълнят тази заповед.

Париж, 17 септември 1979 г."

25. Жалбоподателят отказва да подпише полицейския рапорт, че изпълнява решението по собствена воля. Обратно - той категорично се противопоставя на депортирането и иска да бъде допуснат до Съвета за жалбите, създаден в съответствие с чл. 25 от Наредбата за условията за влизане и пребиваване на чужденци от 2 ноември 1945 година.

Отговорено му е, че и дума не може да става и той веднага ще бъде отведен в Швейцария (а не до испанската граница, която се намира най-близо). Той не получава нареждане да отиде от Франция в страна по свой избор и не му е позволено да уведоми своята съпруга или адвокатата си. Вместо това г-н Бозано насилва е заставен да влезе в лек автомобил "БМВ" без специално обозначение и да седне между двама полицаи, все още с белезници на ръцете. Около 22.00 ч. автомобилът тръгва за Клермон-Феран, воден от полицейска кола. Рано сутринта на 27 октомври 1979 г. колата стига до границата край Анемас. Най-напред тя не успява да премине границата; след дълъг телефонен разговор между началника на френските полицаи и швейцарските власти колата се отправя към френската митница в Муалсулаз.

26. След друг телефонен разговор се появява "Опел" без специално обозначение с швейцарски регистрационен номер, от който слиза швейцарски полицаи. Той слага други белезници на г-н Бозано и последният е принуден да седне на задната седалка между този полицаи и френски полицаи. Опелът влиза в Швейцария около 8.00 ч. сутринта, ескортиран от автомобила "БМВ" с други трима френски полицаи. Двете коли се отправят към полицейското управление на бул. "Карл-Вогт" в Женева.

Около 11.45 ч. жалбоподателят, който няма документи за самоличност, е уведомен, че Италия е поискала екстрадирането му. След това той временно е задържан под стража в затвора "Шан-Долон". Това се прави вследствие искане на Федералната

полицейска служба. Искането е изпратено същия ден, а службата уведомява полицията в Женева, че официалното дипломатическо искане ще бъде получено съвсем скоро.

Още на 14 септември и 24 октомври 1979 г. Интерпол - Рим, е изпратил телекси на няколко държави, включително на Швейцария, за да ги уведоми, че г-н Бозано скоро ще бъде депортиран от Франция. Документите, които Италия по-късно представя в подкрепа на искането си, носят датата 28 октомври 1979 г., неделя.

27. Италия и Швейцария са страни по Европейската конвенция за екстрадиция от 13 декември 1957 година. Още през 1976 г. Италия отправя искане до Швейцария да екстрадира жалбоподателя. Името му е съответно обнародвано в Бюлетина на швейцарската полиция от 5 април 1976 г. като лице, за което е издадено "постановление за арестуване по време на всяко производство за екстрадиция".

На 13 юни същата година швейцарският Федерален съд отхвърля възражението на г-н Бозано, а на 18 юни 1980 г. той е екстрадиран в Италия. Понастоящем г-н Бозано изтърпява наказанието си в затвора в Порто Адзуро, остров Елба, тъй като за разлика от френската система италианското право не изисква задължително повторно разглеждане на делото след производство в отсъствието на подсъдимия (срв. чл. 639 от френския Наказателно-процесуален кодекс). Очевидно жалбоподателят не е преставал да твърди, че не е виновен за ужасното престъпление, в което е обвинен, но не може да бъде освободен предсрочно преди май 2008 г., освен ако делото бъде възобновено или той бъде помилван.

V. Производство във Франция след депортирането на жалбоподателя

A. Средства за защита, до които жалбоподателят е имал достъп

28. На 11 и 26 декември 1979 г. адвокатът на г-н Бозано използва две средства за защита във Франция.

1. Спешна жалба до съда (recours en référé)

29. На първо място, на 17 декември министърът на вътрешните работи е призован да се яви по бързо производство пред председателя на Парижкия окръжен съд.

Жалбоподателят и адвокатът му твърдят, че "операцията" през нощта на 26-27 октомври 1979 г. страда от три основни порока и всеки от тях е достатъчен тя да бъде определена като "произволна". Следователно тази операция съставлява тежко незаконно действие (voie de fait). "Бруталното арестуване" на г-н Бозано очевидно е основен етап в изпълнението на заповедта за депортиране. Арестът обаче не може да се оправдае с тази заповед, тъй като е извършен преди съобщаването ѝ. Властите не са в състояние да докажат, че изпълнението на административния акт се е натъкнало на категорична съпротива или дори на най-малко нежелание за изпълнението му: те просто не оставят на жалбоподателя "никакво време да направи каквото и да било". Във всеки случай в негов интерес е било да изпълни заповедта доброволно, тъй като тогава той е могъл да избере страната, в която да потърси убежище. Най-важното е, че изпълнителната власт не разполага с автоматично право да изпълнява подобни актове.

Наред с това самата заповед е флагрантно незаконна. Тя противоречи на постановленията за освобождаване на жалбоподателя и за съдебен контрол,

издадени от съдия-следователя на 19 септември и 26 октомври 1979 година. Тя противоречи и на отрицателното решение на наказателното отделение на Апелативния съд в Лимож от 15 май 1979 г. (вж. пункт 18 по-горе); когато избира точно Швейцария между пет съседни страни и против волята на жалбоподателя, властите знаят, че го предават на европейска държава, за която е най-вероятно да го екстрадира в Италия поради действащият договор за екстрадиция между Италия и Швейцария и гражданството на убитото момиче.

Адвокатите на г-н Бозано изтъкват, че въпросът е спешен, тъй като предстои швейцарският Федерален съд да се произнесе по искането на Италия за екстрадиция (вж. пункт 27 по-горе). Те също твърдят, че клиентът им е бил неправилно отклонен от юрисдикцията на френските съдилища, след като се е разбрало, че съдия-следователят го предава на наказателния съд в Лимож по обвинение в използването на фалшиви документи (вж. пункт 21 по-горе).

Поради това адвокатите искат от председателя на Парижкия окръжен съд да постанови предварително определение, както и да нареди на министъра на вътрешните работи да сезира компетентния швейцарски орган в осемдневен срок от определението и да поиска връщането на клиента им.

30. В изявлението си от 17 декември 1979 г. министърът изтъква, че чл. 13 от закона от 16/24 август 1790 г. забранява всяка намеса на редовните съдилища по отношение на административните актове. Той смята, че жалбата трябва да бъде отхвърлена, а на жалбоподателя да се разреши да участва в производство пред компетентните съдилища, ако желае това.

Полицейският комисар на Париж също представя становище по делото. Той твърди, че този съд не е компетентен и страните трябва да бъдат насочени към административен съд (в съдебно заседание прокурорът оспорва това твърдение) [...] Няма доказателства, че атакуваната заповед за депортиране и нейното изпълнение съставляват тежко незаконно действие, т. е., че те явно не могат да се свържат с прилагането на закон или подзаконен акт. Заповедта на съдия-следователя за освобождаване на жалбоподателя и решението му да изпълни постановлението за съдебен контрол не означават, че присъствието на г-н Бозано на френска територия не съставлява заплаха за общественения ред. Наред с това, поради самото си естество, депортирането при нужда се извършва принудително [...]

31. На 14 януари 1980 г. председателят на Парижкия окръжен съд постановява определение в смисъл, че не съществуват основания за разглеждане на делото по спешната жалба, тъй като тя "засяга отношения между държави и поради това не е от компетентността на съдията, натоварен с разглеждането на спешни жалби в редовен съд". Това решение е съпътствано от следните мотиви (превод от френски език):

"Отделните събития от момента, в който г-н Бозано е задържан, до предаването му на швейцарската полиция разкриват явни и много сериозни недостатъци както от гледна точка на френския обществен ред, така и с оглед прилагането на чл. 48 от Римския договор. Наред с това изненадващо е, че точно швейцарската граница е избрана като място на депортиране, след като най-близо до Лимож е границата с Испания. На последно място може да се отбележи, че на съдилищата не е дадена възможност да установят евентуалното нарушаване на заповедта за депортиране, издадена срещу г-н Бозано, тъй като незабавно след връчването ѝ, лицето е

предадено на швейцарската полиция въпреки протестите му. Следователно изпълнителната власт сама е изпълнила собственото си решение.

Следователно тази операция не се свежда до недвусмислено експулсиране на основание заповедта за депортиране, а съставлява предварително уредено предаване на швейцарската полиция [...]"

32. Адвокатите на жалбоподателя са на мнение, че няма смисъл да се обжалва. В тази връзка трябва да се отбележи, че трибуналет по спорове за подсъдност е приел, че едно незаконосъобразно решение за депортиране не съставлява тежко незаконно действие и компетентни в такъв случай са само административните съдилища (Prefet du Rhone c. Tribunal de grande instance de Lyon et Fentrouci c. Minister de l'Interieur, 3 decembre 1979, Recueil Lebon, 1979, p. 579).

2. Молбата за отмяна на заповедта за депортиране

33. На второ място, на 26 декември 1979 г. адвокатите на жалбоподателя подават молба до Административния съд в Лимож за отмяна на заповедта за депортиране от 17 септември.

[Те между другото твърдят, че заповедта е издадена от некомпетентен орган, тъй като не е подписана лично от министъра на вътрешните работи; че е налице злоупотреба с правомощия, тъй като в този случай от г-н Бозано не е поискано да напусне територията на Франция, а той е предаден на страната, за която е било най-вероятно да го екстрадира в Италия; твърди се още, че това е явна грешка, тъй като атакуваната заповед за депортиране се основава на поведението на жалбоподателя във Франция - според г-н Бозано използването на фалшив документ му се струва единственият начин да избегне преследването за престъпление, за което е признат за невинен, а съдия-следователят е установил ред смекчаващи обстоятелства във връзка с деянието му (вж. пункт 19 по-горе); твърди се, че в нарушение на приложимите правила на г-н Бозано не е връчен отказ да му се издаде разрешение за пребиваване, той не е могъл да представи съображенията си пред Съвета за депортиране, не е уведомен за съображенията за обществен ред, с които се мотивира административното решение, и не му е даден разумен срок да напусне територията на Франция.]

34. Министърът на вътрешните работи първоначално се противопоставя на тези доводи (27 май 1980 г.) [...]; по-късно обаче той заявява, че оставя този въпрос на преценката на съда.

35. Съдът произнася решението си на 22 декември 1980 година. Той приема, че министърът на вътрешните работи е допуснал "явна грешка" и не се произнася по останалите доводи:

"Министърът [...] се позовава на използването на фалшиви административни документи от страна на жалбоподателя и поведението му в Италия. Фактът, че лицето е използвало фалшиви документи за самоличност, за да влезе и пребивава във Франция, сам по себе си не може да се смята за заплаха за обществения ред, ако липсват отегчаващи обстоятелства; от документите по делото се вижда [...], че единственият фактор, взет предвид с оглед на поведението на жалбоподателя в Италия, е осъдителната присъда, постановена в негово отсъствие; при липсата на истинско състезателно производство не може да се смята, че извънредно тежкото

престъпление, в което г-н Бозано е обвинен, и което той винаги е отричал, е било доказано [...]"

[Съдът също приема, че административните органи са извършили "злоупотреба с правомощия"]:

"Бързината, с която е изпълнено оспорваното решение, без заинтересуваното лице дори да е демонстрирало отказ да се подчини, и изборът на швейцарската граница, който е наложен на лицето, ясно разкриват същинската причина за решението: в действителност изпълнителната власт не се стреми да експулсира жалбоподателя от френска територия, а да го предаде на Италия посредством швейцарските власти, с които Италия има споразумение за екстрадиция; следователно изпълнителната власт се стреми да заобиколи отрицателното решение на компетентния съдебен орган, което е задължително за френското правителство; [...] *[поради това]* оспорваното решение съставлява злоупотреба с правомощия [...]"

Съдът съответно отменя заповедта за депортиране. Министърът на вътрешните работи и децентрализацията не обжалва.

36. Адвокатите на жалбоподателя не намират за нужно да дублират молбата за отмяна на заповедта с молба за спиране на изпълнението. Молба за спиране на изпълнението през този период е трябвало да се подаде до Държавния съвет, а не до Административния съд в Лимож.

Б. Последващо развитие на наказателното производство

37. Според информацията, дадена от правителството, г-н Бозано не е призован да се яви в наказателния съд в Лимож по обвинението за подправяне и фалшифициране на административни документи и използване на фалшиви документи за самоличност (вж. пункт 21 по-горе). Обвинението е на мнение, че характерът на престъпните деяния не оправдава продължаването на наказателното производство, като се има предвид, че подсъдимият е депортиран.

ПРОИЗВОДСТВО ПРЕД КОМИСИЯТА

38 - 39. *[На 15 май 1984 г. Комисията обявява жалбата за недопустима поради това, че не е неподадена в срок (чл. 26 in fine) - по отношение на чл. 5, т. 4, а впоследствие и на чл. 13; поради неизчерпване на вътрешноправните средства за защита - по отношение на чл. 5, т. 5; по предмет - по отношение на чл. 6 [...]]. В доклада си от 7 декември 1984 г. (чл. 31) във връзка с оплакванията, обявени за допустими, Комисията стига до извода, че е извършено нарушение на чл. 5, т. 1, не прави изрична констатация по чл. 18 и намира за ненужно да разглежда делото по чл. 2 от Протокол N 4.]*

ОКОНЧАТЕЛНИ СТАНОВИЩА ПРЕД СЪДА

40. На заседанието от 21 април 1986 г. правителството отправя искане жалбата да бъде отхвърлена поради неизчерпване на вътрешноправните средства за защита или, алтернативно, като явно необоснована. Искането на Комисията се свежда до това Съдът да установи жалбата за допустима и да потвърди заключенията в доклада на Комисията по съществуването на делото.

ПО ПРАВНАТА СТРАНА НА СПОРА

I. ПРЕДВАРИТЕЛНИ ВЪЗРАЖЕНИЯ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО

41. Правителството смята жалбата за "недопустима" на две основания "предметна несъвместимост с Конвенцията (*ratione materiae*)" и неизчерпване на вътрешноправните средства за защита.

A. Несъвместимост с разпоредбите на конвенцията

42. По първия въпрос меморандумът от 13 февруари 1986 г. (пунктове 33 и 10 от него) явно се опира върху идеята, че конвенцията и протоколите към нея не гарантират право на един чужденец да пребивава на територията на някоя договаряща държава.

Оплакванията на г-н Бозано по чл. 5, т. 5 от Конвенцията всъщност са свързани с неговото "отклоняване" и "принудително отвеждане" от Франция в Швейцария. Не може да се каже, че тези оплаквания са "явно извън приложното поле на разпоредбите на Конвенцията". Те са свързани с тълкуването и прилагането на тези разпоредби (чл. 45), а това са въпроси по същество, които трябва да бъдат решени от Съда (вж. като последни прецеденти в тази насока решенията "Глазенап" и "Кошиек" от 28 август 1986 г., Series A no. 104, p. 23, para 41 и no. 105, p. 19, para 32). Съдът не може да приеме този довод, който освен всичко е само засегнат в писмената фаза на производството, но не се поддържа в съдебно заседание.

B. Изчерпване на вътрешноправните средства

43. На второ място правителството твърди, че жалбоподателят не е изчерпал вътрешноправните средства защита [...], тъй като: (i) не е обжалвал предварителното определение от 14 януари 1980 г. (вж. пунктове 31 и 32 по-горе); (ii) не е завел редовно дело в Парижкия окръжен съд в за тежко незаконно действие; (iii) не е подал молба до Държавния съвет за спиране изпълнението на заповедта за депортиране от 17 септември 1979 г. (вж. пунктове 24, 33 и 36 по-горе); (iv) не е сезирал Административния съд в Лимож с искане да прецени законосъобразността на производството, чрез което е изпълнена заповедта за депортиране; (v) не е завел дело за обезщетение за вреди пред административните съдилища във връзка с отговорността на държавните органи; (vi) не е завел дело за обезщетение за вреди пред редовните съдилища на основание чл. 136 от Наказателно-процесуалния кодекс срещу служителите на органите, които обвинява в накърняване на личната му свобода.

1. Невъзможност да се правят нови възражения, несъвместими с предишни действия или твърдения на съответната страна

44. Съдът взема предвид предварителни възражения от този вид, ако държавата-ответник вече ги е повдигнала пред Комисията, доколкото техният характер и обстоятелствата са позволявали това. Това обикновено се прави на етапа на първоначалното проучване за допустимостта (вж. като последен прецедент в това отношение решението "Кембъл и Фел" от 28 юни 1984 г., Series A no. 80, p. 31, para 57).

45. Това условие не е спазено по отношение на втория довод от възражението. Естествено правителството твърди обратното, като се позовава на писмените си бележки от март 1983 г. (пунктове 13 и 23) и устните си бележки от май 1984 г. (стр.

6-7). Там обаче само се изтъква, че г-н Бозано не е обжалвал предварителното определение от 14 януари 1980 г. (първи довод от възражението).

46. Същото важи и за шестия и последен довод относно пропуската да се заведе дело за обезщетение за вреди пред редовните съдилища. Пункт 15 от меморандума на правителството от март 1983 г. наистина съдържа аргумента, че жалбоподателят нито изрично, нито по същество е предявил "правото си на обезщетение" пред "френските съдилища" или "националните съдилища". Правителството обаче явно има предвид само "административните съдилища", т. е. "компетентните административни съдилища, а след това и Държавния съвет" (пети довод от възражението) В меморандума си правителството не споменава редовните съдилища и чл. 136 от Наказателно-процесуалния кодекс. То е било длъжно да посочи достатъчно ясно средствата за защита, за които загатва, и да докаже, че те са съществували - органите на Конвенцията не са задължени по собствена инициатива да отстраняват липсата на точност или недостатъците в доводите на правителството-ответник (решение "Девеер" от 27 февруари 1980 г., Series A no. 35, p. 15, para 26 *in fine*; решение "Гуцарди" от 6 ноември 1980 г., Series A no. 39, p. 28, para 73 *in fine*, решение "Фоти и други" от 10 декември 1982 г., Series A no. 56, p. 17, para 48, втори абзац; решение "Де Лонг, Байет и ван ден Бринк" от 22 май 1984 г., Series A no. 77, pp. 18-19, para 36).

47. Поради това Съдът подкрепя становището на делегата на Комисията, че въз основа на разглежданите два довода не може да се направи възражение.

От друга страна, правителството своевременно е изтъкнало останалите четири довода от възражението си и Съдът е длъжен да ги разгледа по същество.

2. Анализ на останалата част от възражението по същество

48. Една жалба срещу заповедта от 14 януари 1980 г. не би била от никаква полза за жалбоподателя [...] [*в светлината на установената практика на френските съдилища. Също така агентът на правителството признава пред Комисията, че производството чрез спешна жалба "вероятно не е било правилният начин на действие"*].

При конкретните обстоятелства една жалба за спиране изпълнението на заповедта за депортиране от 17 септември 1979 г. (трети довод от възражението) също не би била по-ефикасна. Тя не би имала суспензивен ефект и в никакъв случай не би предотвратила осъществяването на вече изпълнената мярка - принудителното отвеждане на г-н Бозано до швейцарската граница. Правителството цитира случая с един гражданин на Мали, депортиран от Франция, който успява да се върне, след като е подал жалба до Държавния съвет и изпълнението на заповедта е спряно (решение от 18 юни 1976 г., Moussa Konaté, Recueil Lebon, 1976, pp. 321-322). В този случай обаче лицето е било на свобода; за разлика от него, жалбоподателят по настоящото дело е задържан в чужбина в хода на висящо производство за екстрадиция (в Швейцария), а след това изтърпява наказание "доживотен затвор" (в Италия). Евентуалното решение на Държавния съвет в полза на г-н Бозано не би създавало задължения за Швейцария или Италия.

Що се отнася до жалбата до Административния съд в Лимож за отмяна на оспорваните действия на полицията (четвърти довод от възражението), трудно е да си представим как може да се подаде подобна жалба - тя трябва да бъде насочена срещу физически действия, които се основават върху подразбиращо се или дори

несъществуващо решение. Правителството не цитира никаква практика в подкрепа на твърденията си. Наред с това подобна жалба би довела най-много до установяване на незаконосъобразност, но не би променила вече необратимата ситуация.

По тези въпроси Съдът се съгласява с делегата на Комисията и с адвоката на жалбоподателя.

49. Наистина в заседанието от 21 април 1986 г. правителството изразява становището, че трябва да се прави разлика дали твърдяното нарушение продължава, или е преустановено както е в този случай. В първата хипотеза единственото съществено вътрешноправно средство за защита би било да се сложи край на нарушението. Във втората хипотеза единственият начин за защита е искът за обезщетение за вреди. Според правителството жалбоподателят е могъл да сезира административните съдилища с иск за "обезщетение за вреди, претърпени в резултат на самата заповед за депортиране", отменена на 22 декември 1981 г. (вж. пункт 35 по-горе), "разбира се", ако докаже "настъпването на вреди и причинно-следствена връзка" между тях и заповедта, обявена за незаконосъобразна от Административния съд в Лимож. Според правителството това са фактори, за които има "известни съмнения". Правителството също твърди, че г-н Бозано също е могъл да предяви иск пред редовните съдилища за обезщетение във връзка с "лишаването от свобода в резултат на принудителното изпълнение на заповедта за депортирането му".

Един иск за обезщетение за вреди пред административните съдилища с оглед на отговорността на държавните органи (пети довод от възражението) несъмнено е средство, което в някои случаи би било ефикасно и достатъчно по смисъла на чл. 26 от Конвенцията. Жалбоподателят обаче се оплаква пред Съда от начина, по който е изпълнена заповедта за депортиране, т. е. от самия физически процес и по-конкретно от "лишаването от свобода", на което той става жертва през нощта на 26 срещу 27 октомври 1979 година. Информацията, дадена от правителството във връзка с границите на компетентността на административните съдилища, означава, че искът за обезщетение във връзка с лишаването от свобода би бил подсъден на редовните съдилища. Следователно при обстоятелствата по делото това средство за защита е илюзорно от гледна точка на целите на Конвенцията.

Що се отнася до възможността за сезиране на редовните съдилища (шести довод от възражението), Съдът вече е приел, че правителството няма право да възражава на това основание (пункт 46 по-горе).

50. Жалбоподателят дори може да твърди, че не е било нужно да използва каквито и да вътрешноправни средства за защита, преди да сезира Комисията. Средствата, до които той прибегва, не му позволяват реално да предотврати твърдяното нарушение или да заличи последиците от него. Той ги използва само защото по това време адвокатите му се надяват, че разпореждането на председателя на Парижкия окръжен съд и решението на административния съд в Лимож ще могат да се използват в Швейцария в защита срещу италианското искане за екстрадиция; адвокатите са уведомили Комисията и Съда за това.

Ако се следва тази линия на разсъждение, ще се установи, че "окончателното решение" по смисъла на чл. 26 *in fine* от Конвенцията датира от 26 и 27 октомври 1979 г., когато г-н Бозано е принудително отведен до швейцарската граница. Правителството обаче не оспорва, че шестмесечният срок е спазен. Съдът не е

компетентен да се занимава с тези въпроси по своя инициатива; той се ограничава да отбележи, че жалбата е подадена на 30 март 1982 г., т. е. по-малко от шест месеца след датата, на която декларацията на Франция по чл. 25 (2 октомври 1981 г.) позволява на г-н Бозано да сезира Комисията (вж. решение от 9 юни 1958 г. по допустимостта на жалба N 214/56, "Де Бекер срещу Белгия", Yearbook of the Convention, vol. 2, p. 242 и решение от 18 септември 1961 г. по допустимостта на жалба N 846/60, "X срещу Холандия", Collection of Decisions, no. 6, pp. 64-65).

3. Заключение

51. Накратко, възражението, че вътрешноправните средства не са изчерпани, е отчасти направено извън срока, а в останалата си част е неоснователно.

II. ПРИЛОЖИМОТО ПРАВО

A. Твърдяното нарушение на чл. 5, т. 1, разгледано самостоятелно

52. [текст на чл. 5, т. 1 от Конвенцията]

53. Жалбоподателят, правителството и повечето членове на Комисията са на мнение, че в конкретния случай е приложима само подточка (f), наред с първото изречение на т. 1 и началото на второто изречение.

Съдът споделя това виждане. Той трябва да разгледа не доживотната присъда, която г-н Бозано изтърпява в Италия след "осъждането му от компетентен съд" по смисъла на подточка (a), а лишаването от свобода, на което той е подложен във Франция през нощта на 26 срещу 27 ноември 1979 година. Оспорваното принудително отвеждане е извършено "след" посочената присъда само хронологическо. В контекста на чл. 5, т. 1 (a) обаче предлогът "след" означава причинно-следствена връзка, съчетана с последователност на събитията във времето. Този предлог служи за означаване на задържане, което е "следствие на", а не само "последващо" присъдата на наказателния съд (вж. като последен прецедент в тази насока решението "Ван Дроогенбрук" от 24 юни 1982 г., Series A no. 50, p. 19, para 35). Нещата в настоящия случай не стоят така, тъй като френските власти не са длъжни да изпълнят решението на Апелативния съд в Генуа от 22 май 1975 г. (вж. пункт 14 по-горе).

Също така френските власти не са длъжни да гарантират изпълнението на това решение, тъй като отрицателното решение на наказателното отделение на Апелативния съд в Лимож от 15 май 1979 г. (вж. пункт 18 по-горе) води до отхвърляне на италианското искане за екстрадиция. Следователно оспорваното лишаване от свобода не е осъществено като част от "действия [...] за екстрадиция"; по-скоро то е средството, избрано за изпълнение на заповедта на министъра от 17 септември 1979 г. и последен етап от "действия [...] за депортиране [...]". Поради това подточка (f) се прилага само към последните думи.

54. Основният въпрос, на който трябва да се отговори, е дали оспорваното лишаване от свобода е "законно", включително и дали е извършено" в съответствие с процедури, предвидени от закона". Тук Конвенцията препраща главно към националното право и установява нуждата от прилагане на националните правила. Тя обаче изисква лишаването на едно лице от свобода винаги да съответства на целите на чл. 5, а именно лицата да бъдат защитавани от произвол (вж. като последен прецедент решението по делото "Ашингейт" от 28 май 1985 г., Series A no.

93, р. 21, пара 44). Тук става дума не само за "правото на свобода", а и за "правото на лична сигурност".

55. Жалбоподателят твърди, че полицейската акция от 26 до 27 октомври 1979 г. е автоматично лишена от правно основание, тъй като заповедта за депортиране е отменена с обратно действие от Административния съд в Лимож.

Представителят на Комисията не е съгласен с това твърдение. Правителството пък твърди, че то не съответства на практиката на Комисията (доклад от 17 юли 1980 г. по жалба N 6871/75, "Каприно срещу Великобритания", р. 23, пара. 65), но не заявява, че е твърдо убедено в това. Според правителството това е сложен въпрос и жалбоподателят не е дал на френските съдилища възможност да го разгледат.

Въпреки неоспоримата си логика доводът, изтъкнат от името на г-н Бозано, не е напълно убедителен и за Съда. Възможно е агенти на една договаряща държава да действат незаконосъобразно, но добросъвестно. В такъв случай последващата констатация на съдилищата, че вътрешното право не е спазено, не засяга с обратно действие валидността според националното право на изпълнителните мерки, предприети междувременно.

От друга страна, можем да си представим, че нещата ще бъдат различни, ако властите от самото начало съзнателно нарушават действащото законодателство и особено ако първоначалното им решение съст авлява злоупотреба с права. Съдът отбелязва, че в решението си от 22 декември 1981 г. (последен довод) Административният съд в Лимож приема, че наистина е налице злоупотреба с права. Съдът в Лимож основава изводите си върху обстоятелства, които са настъпили след издаването на оспорваната заповед за депортиране, но според Съда разкриват истинските мотиви на тази заповед. В писмения си меморандум от 8 декември 1981 г. министърът на вътрешните работи и децентрализацията заявява, че оставя този въпрос на преценката на Съда; по-късно той не обжалва (вж. пунктове 34 и 35 *in fine* по-горе).

56. Жалбоподателят се оплаква и от друго нарушение на френското право. Той твърди, че изпълнителната власт няма право да изпълнява собствените си решения принудително, освен ако такова право ѝ е изрично дадено със закон, ако не е предвидена наказателна санкция, или в спешни случаи. Според него в настоящия случай не се прилага никое от тези три изключения. До приемането на закона от 29 октомври 1981 г., наредбата от 2 ноември 1945 г. (чл. 27) допуска чужденци да бъдат отвеждани до границата само, ако са осъдени от наказателен съд за неизпълнение на заповед за депортиране; предвидена е наказателна санкция; освен това в настоящия случай очевидно не става дума за неотложен случай, тъй като от подписването на заповедта за депортиране, в която не се споменава нищо за спешност, и връчването ѝ на жалбоподателя е изтекъл повече от един месец (17 септември - 26 октомври 1979 г.).

Правителството оспорва този анализ. Според него освобождаването на г-н Бозано от съдебния контрол, под който той е поставен на 24 август 1979 г., на 26 октомври 1979 г. поражда опасността той да се отклони и отново да се укрие (вж. пункт 21 по-горе). Това налага задължителното и спешно изпълнение на заповедта от 17 септември. Правителството също се позовава на две решения, датирани съответно 5 декември 1978 г. и 20 февруари 1980 г. В първия случай (Бербу) наказателното отделение на Апелативния съд в Лион приема, че "за да се гарантира незабавното изпълнение на заповед за депортиране, когато е оправдано от същата нужда да се

защити общественият ред, която е довела и до решението за депортиране, задържането на депортирания чужденец под стража" не може да се поставя в зависимост от това "първо да се установи, че той е отказал доброволно да спазва заповедта и поради това е извършил престъпление по чл. 27, ал. 1 от Наредбата от 2 ноември 1945 г." (превод) (Juris-Classeur périodique, 1979, jurisprudence, no. 19207). Във втория случай (Бачоно) Касационният съд приема, че "поради самото си естество депортирането при нужда се извършва принудително". Този извод не се ограничава до "абсолютно спешните случаи", предвидени в чл. 25 на цитираната наредба (Bulletin des arrêts de la Chambre criminelle, 1979, no. 76, pp. 208-211). Жалбоподателят твърди, че това са изолирани решения, които сериозно се критикуват в теорията.

57. Отново в контекста на вътрешното право Комисията посочва предварителното определение от 14 януари 1980 г. и решението от 22 декември 1981 г. като доказателства за незаконността на "събитията" на 26 и 27 октомври 1979 г., този път разгледани самостоятелно. Председателят на Парижкия окръжен съд изтъква, че тези събития разкриват "явни и много тежки недостатъци" и не съставляват "недвусмислено експулсиране на основание заповедта за депортиране, а предварително уредено предаване на швейцарската полиция" (вж. пункт 31 по-горе). Апелативният съд в Лимож на свой ред отбелязва "бързината", с която е действала изпълнителната власт, въпреки че жалбоподателят дори не е демонстрирал желание да се противопостави, и "избора на швейцарската граница" вместо някоя друга. Той също стига до извода, че намерението не е г-н Бозано "да бъде експулиран", а да бъде "предаден" на Италия "посредством швейцарските власти, с които Италия има споразумение за екстрадиция" и така да бъде "заобиколено отрицателното решение" на наказателното отделение на Апелативния съд в Лимож, "което е задължително за френското правителство" (вж. пункт 35 по-горе).

Правителството отговаря, че в определението на председателя на Парижкия окръжен съд, постановено на 14 януари 1980 г., с което той приема, че не е компетентен, причините във връзка с обстоятелствата по делото не са включени в мотивите и поради това нямат задължителна сила във вътрешното право. Що се отнася до Административния съд в Лимож, той не се произнесъл по законосъобразността на полицейската акция от 26-27 октомври 1979 г., тъй като жалбоподателят не е изтъкнал доводи в тази насока. Административният съд взема това предвид в решението си от 22 декември 1981 г., но само доколкото този факт разкрива мотивите на министъра за заповедта му от 17 септември 1979 година. Според правителството Комисията е разбрала погрешно последиците на цитираните съдебни актове.

58. Когато конвенцията пряко препраща към вътрешното право, както е в чл. 5, спазването на това право е неразделна част от "задълженията" на договарящите държави. Следователно Съдът е компетентен да се увери дали вътрешното право е спазено, ако то е приложимо (чл. 19); обхватът на тази му задача обаче има граници, присъщи на логиката на европейската система на защита, тъй като именно националните органи, и преди всичко съдилищата, са компетентни да тълкуват и прилагат вътрешното право (вж. *mutatis mutandis* решението по делото "Винтерверп" от 24 октомври 1979 г., Series A no. 33, p. 20, para 46).

Предмет на спора в настоящото дело са няколко елемента от френското право. Според Съда доводите на явилите се пред него страни и останалата информация по делото не са абсолютно убедителни. Въпреки това Съдът намира, че те са

достатъчно сериозен материал за най-тежки съмнения дали оспорваното лишаване от свобода отговаря на юридическите изисквания в държавата-ответник.

59. Понятието "законност" във всички случаи предполага липса на всякакъв произвол (вж. пункт 54 по-горе). В това отношение Съдът придава голямо значение на обстоятелствата, при които жалбоподателят е принудително отведен до швейцарската граница.

На първо място компетентните органи чакат повече от месец, преди да връчат заповедта за депортиране от 17 септември 1979 г. на г-н Бозано. През този период не е представлявало никаква трудност той да бъде открит в Лимож, където е задържан под стража до 19 септември, а след това е под съдебен контрол (вж. пунктове 19 и 23-24 по-горе). Така властите го лишават от възможността ефективно да се възползва от средствата за защита, с които той разполага на теория.

По-важно е, че по всичко личи как властите са се стремили г-н Бозано да не узнае за акцията, подготвяна срещу него, така че след това по-лесно да го изправят пред свършен факт. Още на 14 септември 1979 г., а след това и на 24 октомври 1979 г. Швейцария уведомява с телекс на Интерпол от Рим, че г-н Бозано ще бъде депортиран от Франция (вж. пункт 26 *in fine* по-горе). Наред с това г-н Бозано твърди, че на 20 септември е подал до префектурата на От-Виен молба за разрешение за пребиваване, но префектурата отказва да му даде документ, че е получена такава молба (вж. пункт 20 по-горе). Фактът, че молбата наистина е била подадена, се потвърждава от писмото на г-н Ив Анри, адвокат на жалбоподателя, изпратено до префекта на 27 септември (*ibid.*). Правителството не оспорва, че е подадена молба, но заявява, че от нея няма и следа в официалните архиви и във всеки случай заповедта за депортиране от 17 септември е пречка за издаване на търсеното разрешение. Правителството обаче не обяснява защо до този момент не е било съобщено нищо за решението на министъра на вътрешните работи.

Към това трябва да се добави внезапността, с която жалбоподателят е заловен от полицията вечерта на 26 октомври, и още по-поразителният начин, по който е изпълнено решението на министъра на вътрешните работи. Както посочва самият правителствен агент, правителството се свързва само с Швейцария. Тази държава има договор за екстрадиция с Италия, а през април 1976 г. там е издадено и постановление за задържане на жалбоподателя с цел екстрадирането му, което е обнародвано в Бюлетина на швейцарската полиция (вж. пункт 27 по-горе). Г-н Бозано дори няма възможност да говори със своята съпруга или с адвоката си. Нито веднъж не му е предложено да бъде експулсиран, ако е нужно под надзор, през граница по негов избор или дори през най-близката испанска граница. Обратно - той е принуден да пътува от Лимож до митницата в Муалсулаз (дванадесет часа път на разстояние неколкостотин километра), окован в белезници и охраняван от полицаи, които надлежно го предават на швейцарските си колеги (вж. пунктове 25-26 по-горе). Точното и подробно описание на събитията, предложено от г-н Бозано, предполага, че всичко се е случило точно по този начин. Разказът му изглежда правдоподобен в отсъствието на всякакви доказателства или обяснения за обратното (вж. пункт 22 по-горе).

60. С оглед на всички обстоятелства по делото и като се има пред вид обемът на материали в една и съща насока, Съдът стига до извода, че лишаването на жалбоподателя от свобода през нощта на 26 срещу 27 октомври 1975 г. не е "законно" по смисъла на чл. 5, т. 1 (f), нито съответства на "правото на лична

сигурност". Лишаването на г-н Бозано от свободата му по такъв начин всъщност е прикрита форма на екстрадиция, чрез която се цели заобикаляне на отрицателното решение, постановено от наказателното отделение на апелативния съд в Лимож на 15 май 1979 г.. Това не е "лишаване от свобода", нужно в хода на "действия за депортиране". Според Съда най-голямо значение имат констатациите на председателя на Парижкия окръжен съд, въпреки че те не са включени в мотивите на решението, както и изводите на Административния съд в Лимож, макар че последният само проверява законосъобразността на заповедта от 17 септември 1979 година. Всичко това е доказателство за бдителността, проявена от френските съдилища.

Следователно е извършено нарушение на чл. 5, т. 1 от Конвенцията.

Б. Твърдяното нарушение на чл. 18 във връзка с чл. 5, т. 1 от Конвенцията

61. Г-н Бозано се позовава и на чл. 18 във връзка с чл. 5, т. 1 [...]

При самостоятелния анализ на чл. 5, т. 1, Съдът вече отбеляза, че в конкретния случай с производството за депортиране е злоупотребено за цели, различни от обичайните. Съдът не намира за нужно да разглежда същия въпрос и в светлината на чл. 18.

В. Твърдяното нарушение на чл. 5, т. 4 от Конвенцията

62. В заседанието от 21 април 1986 г. адвокатите на жалбоподателя повтарят пред Съда едно твърдение, което Комисията е обявила за недопустимо на 15 май 1984 г., а именно, че клиентът им никога не е разполагал с производство, което отговаря на изискванията на чл. 5, т. 4.

Това твърдение е свързано с факти, различни от оспорените от г-н Бозано във връзка с чл. 5, т. 1. Следователно то не поставя само въпрос за категоризиране от правна гледна точка, нито съставлява допълнително основание или довод. Това е отделна жалба и тя е отхвърлена в решението, с което се определя обхватът на спора, отнесен пред Съда. Следователно Съдът не е компетентен да я разгледа (вж. решението по делото "Бартолд" от 25 март 1985 г., Series A no. 90, p. 27, para 61).

Г. Твърдението за нарушение на чл. 2 от Протокол N 4

63. [...]

Д. По прилагането на чл. 50 от Конвенцията

64. [Текст на чл. 50 от Конвенцията]

65. Жалбоподателят смята, че само освобождаването му би довело до пълно възстановяване на предишното положение (*restitutio in integrum*). Съответно той отправя до Съда основно искане да препоръча на правителството "да се свърже с италианските власти по дипломатически път, за да се постигне или помилване от президента", което има за последица "бързо освобождаване", или възобновяване на наказателното производство, водено срещу него в Италия от 1971 до 1976 г. (вж. пунктове 12-15 по-горе). Думите "справедливо обезщетение" му се струват достатъчно "обща", за да обхванат всеки вид обезщетение.

Според правителството Съдът няма право да предприеме такова действие. Освен това правителството намира, че подобен ход не би бил свързан с предмета на спора, тъй като това всъщност е препоръка Франция да се намеси в изпълнението на окончателни решения на италианските съдилища.

Съдът само ще отбележи, че оплакванията на г-н Бозано срещу Италия не са предмет на висящия спор, тъй като Комисията ги е обявила за недопустими на 12 юли 1984 г. (вж. пункт 39 по-горе); поради това Съдът подкрепя втория довод от възражението на правителството и отхвърля основната претенция на жалбоподателя.

66. По отношение на съпругата си и на самия себе си г-н Бозано също претендира:

- обезщетение за имуществени и неимуществени вреди, които са оценени на над 3 300 000 френски франка и за които твърди, че са претърпени в резултат на вече осъщественото задържане;
- ако Съдът отхвърли основната претенция (вж. пункт 65 по-горе - обезщетение на стойност над 17 000 000 френски франка за бъдещите имуществени и неимуществени вреди във връзка със срока, който той тепърва ще прекара в затвора; и
- 140 000 френски франка за разноските по производството, след приспадане на сумата, заплатена като правна помощ от Комисията и Съда.

Представителят на Комисията отбелязва, че г-жа Бозано никога не е имала качеството на жалбоподател, но не намира тези претенции за прекомерни.

Правителството смята, че претенциите са недопустими поради неизчерпване на вътрешноправните средства; като алтернатива то твърди, че с оглед прилагането на чл. 50 в настоящото дело, трябва да бъдат взети предвид само "арестуването и лишаването от свобода на г-н Бозано на френска територия".

Съдът признава, че делегатът на Комисията е прав по отношение на г-жа Бозано и съответно приема, че тя не може да претендира справедливо обезщетение от собствено име. Съдът също изтъква, че независимо от пунктове 46 и 49 на настоящото решение правилото за изчерпване на вътрешноправните средства за защита не се прилагат във връзка с чл. 50 (вж. между другото решението "Де Вилде, Уумс и Версип" от 10 март 1972 г., Series A no. 14, pp. 7-9, paras 14-16). Що се отнася до останалата част, разглеждането на въпроса трябва да се отложи и да се определи по-нататъшно производство, като надлежно се вземе предвид възможността за споразумение между държавата-ответник и жалбоподателя (правило 53, т. 1 и 4 от Правилата на Съда).

ПО ТЕЗИ СЪОБРАЖЕНИЯ СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО

1. Отхвърля възражението за несъвместимост на жалбата с разпоредбите на Конвенцията;
2. Обявява, че правителството няма право да се позовава на правилото за изчерпване на вътрешноправните средства във връзка с възможността за:

- предявяване на редовен иск за тежко незаконно действие пред Парижкия окръжен съд; и
- предявяване на иск за обезщетение за вреди пред редовните съдилища в съответствие с чл. 136 от Наказателно процесуалния кодекс.

3. Отхвърля възражението за неизчерпани вътрешноправни средства за защита в останалата му част като неоснователно;

4. Приема, че е извършено нарушение на чл. 5, т. 1 от Конвенцията;

5. Приема, че не е нужно делото да бъде разглеждано и в светлината на чл. 18 във връзка с чл. 5, т. 1, или по чл. 2 от Протокол N 4;

6. Приема, че не е компетентен да разгледа оплакването по чл. 5, т. 4 от Конвенцията;

7. Отхвърля претенциите за справедливо обезщетение, доколкото те са насочени към:

- даване на препоръка на френското правителство да се свърже с италианските власти по дипломатически път;
- осигуряване на финансово обезщетение за вредите, претърпени от съпругата на жалбоподателя;

8. По отношение на останалата част от тези претенции приема, че въпросът за прилагането на чл. 50 не е готов за решаване;

и съответно:

- а) отлага разглеждането на този въпрос в тази му част;
- б) приканва правителството в срок от два месеца да представи съображенията си по въпроса и по-специално да уведоми Съда за споразумението, което евентуално е постигнато с жалбоподателя;
- в) отлага по-нататъшното производство и възлага на председателя на отделението да определи това производство, ако се наложи.

Съставено на английски и френски език и произнесено в открито заседание в Сградата по правата на човека, Страсбург, 18 декември 1986 година.

Ролф РЮСДАЛ, председател
Марк-Андре ЕЙСЕН, секретар